

ਅਭਿਆਸ - 8.1

1. ਅਨੁਪਾਤ ਪਤਾ ਕਰੋ।
 - (i) ₹ 5 ਦਾ 50 ਪੈਸਿਆਂ ਨਾਲ
 - (ii) 15 kg ਦਾ 210 g ਨਾਲ
 - (iii) 4 m ਦਾ 400 cm ਨਾਲ
 - (iv) 30 ਦਿਨਾਂ ਦਾ 36 ਘੰਟਿਆਂ ਨਾਲ
2. ਕੀ ਅਨੁਪਾਤ 1 : 2 ਅਤੇ 2 : 3 ਭੁੱਲ ਹਨ ?

3. ਜੇਕਰ 6 ਖਿਡੌਣਿਆਂ ਦੀ ਕੀਮਤ ₹ 240 ਹੈ, ਤਾਂ 21 ਖਿਡੌਣਿਆਂ ਦੀ ਕੀਮਤ ਪਤਾ ਕਰੋ।
4. ਮੇਰੀ ਕਾਰ 25 / ਪੈਟਰੋਲ ਨਾਲ 150 km ਦੀ ਦੂਰੀ ਤੈਅ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। 30 / ਪੈਟਰੋਲ ਵਿੱਚ ਇਹ ਕਿੰਨੀ ਦੂਰੀ ਤੈਅ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ?
5. ਇੱਕ ਕੰਪਿਊਟਰ ਲੈਬ ਵਿੱਚ, ਹਰ 6 ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਲਈ 3 ਕੰਪਿਊਟਰ ਹਨ। 24 ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਲਈ ਕਿੰਨੇ ਕੰਪਿਊਟਰ ਲੋੜੀਂਦੇ ਹੋਣਗੇ ?

જાણ - મેટરી

અનુમાપ - 8.1

ક્રમિક રીતે
મેંસ રીમોડેલ
મ.મ.મ.મ. મરુહ
કાલ જીવીયા
સાગર - 2

(i) અસાદ રાડા રોડ

(i) રાડા રા 50 એમિલિંગ રાલ

$\Rightarrow 5 \times 100$ એમિ રા 50 એમિ

$\Rightarrow 500$ એમિ રા 50 એમિ

$\left[\because 1 \text{ રા} = 100 \text{ એમિ} \right]$

$$\begin{aligned} \text{અસાદ} &= \frac{500}{50} = \frac{10}{1} \\ &= 10:1 \end{aligned}$$

(ii) 15 Kg રા 210 g રાલ

$\left[\because 1 \text{ Kg} = 1000 \text{ g} \right]$

$\Rightarrow 15 \times 1000 \text{ g}$ રા 210 g રાલ

$= 15000 \text{ g}$ રા 210 g રાલ

$$\begin{aligned} \text{અસાદ} &= \frac{15000}{210} = \frac{500}{7} \\ &= 500:7 \end{aligned}$$

(iii) 4 m રા 400 cm રાલ

$\left[\because 1 \text{ m} = 100 \text{ cm} \right]$

$\Rightarrow 4 \times 100 \text{ cm}$ રા 400 cm રાલ

$= 400 \text{ cm}$ રા 400 cm રાલ

$$\begin{aligned} \text{અસાદ} &= \frac{400}{400} = \frac{1}{1} \\ &= 1:1 \end{aligned}$$

(iv) 30 રિલ રા 36 પીરિંગ રાલ

$\Rightarrow 30 \times 24$ પીરે રા 36 પીરે

$= 720$ પીરે રા 36 પીરે

$\left[\because 1 \text{ રિલ} = 24 \text{ પીરે} \right]$

$$\begin{aligned} \text{અસાદ} &= \frac{720}{36} = \frac{20}{1} \\ &= 20:1 \end{aligned}$$

$= 20:1$

② ਕੀ ਅਨੁਪਾਤ $1:2$ ਅਤੇ $2:3$ ਤੋਂ ਵੱਡੇ ਹਨ ?

$$1:2 \\ \frac{1}{2} \times \frac{3}{3} = \frac{3}{6}$$

$$2:3 \\ \frac{2}{3} \times \frac{2}{2} = \frac{4}{6}$$

ਇਥੇ $3 < 4$

$$\therefore \frac{3}{6} < \frac{4}{6}$$

$$\frac{1}{2} < \frac{2}{3}$$

$\therefore$ ਇਹ ਦੋਨਾਂ ਤੋਂ ਵੱਡੇ ਹਨ।

③ 6 ਬਿਭੇੜਿਯਾਂ ਦੀ ਕੀਮਤ = 240 ਰੁ!

1 ਬਿਭੇੜੇ " " = $\frac{240}{6}$

21 ਬਿਭੇੜਿਯਾਂ " " = $\frac{240}{6} \times 21$
 $= 40 \times 21$
 $= 840 \text{ ਰੁ!}$

④ 25 l ਖੈਰੋਲ ਖਾਸ ਕਰ ਦੁਆਰਾ ਤੇਜ਼ ਵੀਤੀ ਦੁਰੀ = 150 Km

1 l " " " " " " = $\frac{150}{25}$

30 l " " " " " " = $\frac{150}{25} \times 30$
 $= 5 \times 30$

= $30 \times 6 = 180 \text{ Km}$

⑤ 6 ਫਿਰ: ਚਾਈ ਰੇਖਿਤਰ ਦੀ ਗਿਣਤੀ = 3

1 " " " " " " = $\frac{3}{6}$

24 " " " " " " = $\frac{3}{6} \times 24$

= 3×4

= 12 ਰੇਖਿਤਰ